

RAPPORT 2026

Läge och utveckling av validering

PUBLICERAD: 2026-06-03

DNR: MYH 2026/3094

ISBN: 978-91-90048-72-6

Myndigheten för yrkeshögskolan

Förord

Livslångt lärande är viktigt för ett hållbart och konkurrenskraftigt Sverige. I en arbetsmarknad som förändras snabbt ökar betydelsen av att individer får möjlighet att utveckla, fördjupa och synliggöra sitt kunnande genom hela yrkeslivet. Validering är i detta sammanhang ett avgörande verktyg. Det bidrar både till en mer träffsäker kompetensförsörjning och till att stärka individers möjligheter att ta tillvara sin reella kompetens och snabbt ställa om när arbetsmarknaden förändras.

Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH) har ett nationellt uppdrag att följa, stödja och samordna utvecklingen av validering inom såväl utbildningsväsendet som arbetslivet. Genom dessa uppgifter bidrar myndigheten till ett mer sammanhållet och tillgängligt system för att synliggöra och kvalitetssäkra kompetens – oavsett var, hur eller när den har förvärvats.

Denna rapport är den sjätte i ordningen och bygger vidare på det arbete som påbörjades av Valideringsdelegationen och därefter fortsatt genom myndighetssamverkan för kompetensförsörjning och livslångt lärande (MSV KLL) och MYH:s årliga uppföljningar. Årets rapport redovisar utvecklingen under 2025 och ger en samlad bild av validering inom arbetslivet och yrkeshögskolan.

Genom att samla in, analysera och tillgängliggöra kunskap om utvecklingen inom valideringssystemet vill MYH bidra till att fler individer kan ta tillvara sitt kunnande och att arbetslivet får tillgång till rätt kompetens i rätt tid. Vi hoppas att rapporten fungerar som ett stöd i detta fortsatta arbete.

Hässleholm den 3 juni 2026

Christer Bergqvist

Enhetschef

Sammanfattning

Årets uppföljningsrapport redovisar utvecklingen inom validering i arbetslivet, yrkeshögskolan, nationell yrkesutbildning samt utfärdade utbildningsbevis för kontakttolkar under 2025. Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH) har även detta år samlat in, analyserat och sammanställt data i samverkan med Arbetsförmedlingen och branschorganisationer, vilket möjliggör en samlad bild av utvecklingen över tid.

Under 2025 genomfördes 21 115 branschvalideringar, vilket trots en mindre minskning från 2024 ligger på en högre nivå än tidigare år. Statistiken visar att ett fåtal yrkesroller står för en stor del av samtliga valideringar, där Transportfackens Yrkes- och Arbetsmiljönämnd (TYA) yrkesroller maskin- och truckförare utgör 69 procent av totalvolymen. Ansökningsomgång för statsbidrag för utveckling av branschmodeller och kvalifikationer resulterade i 17 beviljade projekt, motsvarande totalt 8 197 993 kronor.

Under 2025 inkom 51 ansökningar om nivåplacering enligt Sveriges referensram för kvalifikationer för livslångt lärande (SeQF) och 22 nya kvalifikationer beslutades. Vid årets slut fanns 135 aktiva icke-formella kvalifikationer, varav 63 på nivå 4 och 54 på nivå 5. Bransch- och yrkesnämnder stod för 77 procent av de 8 268 utfärdade kvalifikationsbevisen.

Validering inom Arbetsförmedlingen används som ett komplement till andra arbetsmarknadsinsatser och kan leda till kompetensintyg, kompetensbevis eller kartläggningsutlåtanden. Regelverket riktar sig till arbetssökande från 25 års ålder, med särskilda undantag för yngre målgrupper. Under 2025 anvisades 225 individer till validering.

Inom yrkeshögskolan är tillgodoräknanden fortsatt relativt begränsade i relation till det totala antalet studerande, även om både antalet och andelen har ökat över tid. År 2025 hade 1 281 studerande fått minst en kurs tillgodoräknad, motsvarande 3,6 procent av samtliga studerande. Utvecklingen varierar dock mellan utbildningsområden: hälso- och sjukvård samt socialt arbete har en tydligt högre andel tillgodoräknanden än exempelvis Data/IT. Merparten av tillgodoräknandena avser mindre delar av utbildningens omfattning.

Mellan åren 2020 och 2025 ökade antalet beviljade YH-flexplatser från 382 till 1 149. Nyttjandegraden varierar mellan utbildningsområden, men totalt nyttjade platser uppgick till drygt hälften av de beviljade. Analysen visar att nyttjandegraden är högst inom hälso- och sjukvård samt socialt arbete, medan exempelvis teknik- och tillverkningsområdet uppvisar lägre nyttjandegrad.

Data från den tidigare försöksverksamheten YH-flex (2020–2022) visar ett samband mellan omfattningen av tillgodoräknanden och examensgrad. Studerande som tillgodoräknade 50–74 procent av utbildningen hade den högsta examensgraden (73 procent), och merparten tog examen snabbare än ordinarie sluttid. Försöksverksamheten nådde även en äldre målgrupp än ordinarie YH-studerande: 44 procent av YH-flexstuderande var 40 år eller äldre, jämfört med 29 procent i ordinarie utbildning. Detta tyder på att modellen når individer med omfattande yrkeserfarenhet.

Inom den nationella yrkesutbildningen, som genomförs som en pilotverksamhet, används validering av reell kompetens både vid antagning och tillgodoräknande. Under 2025 har utbildningsanordnare rapporterat antagning av studerande på reell kompetens samt genomförda valideringar.

Validering inom kontakttolksområdet möjliggör utfärdande av utbildningsbevis för verksamma tolkar som saknar fullständig formell utbildning. Antalet utbildningsbevis som utfärdats genom validering har minskat över tid. Utvecklingen kan delvis förklaras av att den aktuella målgruppen successivt minskat.

Sammantaget visar uppföljningen att utvecklingen i huvudsak sker inom befintliga strukturer, där branscherna fortsatt har en central roll som systembärare. Inom yrkeshögskolan ökar tillgodoräknanden över tid, men omfattningen är fortsatt relativt begränsad och gäller oftast mindre delar av utbildningarna. Resultaten från försöksverksamheten YH-flex visar samtidigt att modellen fungerar väl för rätt målgrupp, med examensgrader i nivå med ordinarie utbildning och kortare studietider. Sammantaget understryker resultaten att validering är ett viktigt verktyg för att stödja individers livslånga lärande och arbetslivets kompetensförsörjning.

Innehållsförteckning

1	Inledning och bakgrund	6
1.1	Bakgrund.....	6
1.2	Rapportens disposition.....	6
2	Det svenska valideringssystemet	7
2.1	Dualt och decentraliserat	7
2.2	Samordning av validering nationellt	7
3	Validering mot arbetslivets kvalifikationer	8
3.1	Branschvalidering.....	8
3.2	Beviljat statsbidrag i ansökningsomgången 2025	8
3.3	Resultat av branschvalidering 2025	9
3.4	Icke-formella kvalifikationer.....	10
3.4.1	Ansökningar och nivåbeslut	10
3.4.2	Kvalifikationernas nivåer	11
3.4.3	Kvalifikationsbevis.....	11
3.5	Möjligheter till validering inom Arbetsförmedlingen	11
3.6	Upphandling av validering.....	12
3.7	Antalet anvisningar till validering	13
3.8	Främjandemedel för insatser inom validering för nyanlända.....	13
4	Validering inom yrkeshögskolan	15
4.1	Möjligheter till validering inom yrkeshögskolan	15
4.2	Behörighet till program inom yrkeshögskolan utifrån reell kompetens	16
4.3	Tillgodoräknanden inom yrkeshögskolans program	17
4.3.1	Antal och andel studerande med minst en tillgodoräknad kurs	17
4.3.2	Andel studerande med minst en tillgodoräknad kurs i yrkeshögskolans fem största utbildningsområden	19
4.3.3	Andel av utbildningen som studerande har tillgodoräknat.....	20
4.4	Resultat från försöksverksamheten YH-flex (2020–2022).....	21
4.4.1	Inledning.....	21
4.4.2	Tillgodoräknanden.....	22
4.4.3	Examensgrad i YH-flex och ordinarie omgångar.....	23
4.4.4	Samband mellan tillgodoräknanden och examensgrad.....	24
4.4.5	Besparing YH-flex	25
4.4.6	Ålders- och könsfördelning bland YH-flexstuderande	26
4.5	YH-flex utveckling från 2020–2025	27
4.5.1	Beviljade platser, nyttjade platser och nyttjandegrad	27
5	Nationell yrkesutbildning	30
5.1	Inledning	30
5.2	Validering av reell kompetens för behörighet.....	30
5.3	Tillgodoräknanden inom nationell yrkesutbildning.....	31
6	Kontaktfolk	31
6.1	Utbildningsbevis genom validering.....	31
7	Avslutande slutsatser	32
8	Referenslista	34

Bilaga 1. Tabell

1 Inledning och bakgrund

1.1 Bakgrund

Valideringsdelegationen, som på regeringens uppdrag arbetade med att följa och stödja arbetet med validering nationellt från 2015 till 2019, tog fram några lägesbeskrivningar varav den sista publicerades i maj 2019.¹ Mellan åren 2020–2024 genomfördes uppföljningen av arbetsgruppen för validering, som ingick i myndighetssamverkan för kompetensförsörjning och livslångt lärande (MSV KLL).² Rapporten för 2025 togs fram av Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH) med stöd av Arbetsförmedlingen, Skolverket och Tillväxtverket. Även årets rapport har tagits fram av MYH. Arbetsförmedlingen har lämnat uppgifter om arbetet med validering inom sitt område. Det är den sjätte rapporten sedan Valideringsdelegationen och gör det möjligt att följa utvecklingen över flera år.

I årets rapport redovisas inte resultaten från validering inom kommunal vuxenutbildning (komvux) eller regionernas utvecklingsprojekt för att bygga hållbara strukturer för validering. Resultaten inom komvux kommer att redovisas av Skolverket. Tillväxtverket och Myndigheten för yrkeshögskolan har i uppdrag, i samverkan med Arbetsförmedlingen, att stödja arbetet med att utveckla effektiva strukturer för validering på regional nivå under 2022–2026.³ Resultatet av utvecklingen inom regionerna kommer att redovisas i en åiterrapportering till regeringen under hösten 2026.

Rapporten speglar utvecklingen inom valideringsområdet i arbetslivet (validering i branschernas regi samt Arbetsförmedlingen) och yrkeshögskolan.

1.2 Rapportens disposition

Rapporten inleds med ett avsnitt som presenterar syftet med uppföljningsrapporten och ger en översikt över dess disposition. Detta följs av en genomgång av hur det svenska valideringssystemet är uppbyggt, inklusive en förklaring av dess duala och decentraliserade karaktär samt hur ansvaret samordnas inom systemet.

Därefter behandlas validering kopplat till arbetslivets kvalifikationer. Här ingår en beskrivning av vad branschvalidering är och hur uppföljningen har genomförts. Avsnittet omfattar även ett avsnitt om statsbidrag för utveckling av branschvalidering och kvalifikationer, hur många valideringar som genomfördes och hur många icke-formella kvalifikationer som nivåplacerades under året. Vidare redogörs för hur Arbetsförmedlingen arbetat med validering, hur många anvisningar som gjordes samt ett avsnitt om det utvecklingsmedel som Arbetsförmedlingen ansvarar för.

Rapporten fortsätter med att belysa validering inom utbildning med statistik från yrkeshögskolan, nationell yrkesutbildning och kontakttolk. Här beskrivs utvecklingen inom yrkeshögskolan och hur många personer som valideras för behörighet till utbildningar, hur många som får sin studietid förkortad genom validering och hur arbetet med YH-flexplatser utvecklas. För nationell yrkesutbildning redovisas hur många utbildningar som antagit studerande på reell kompetens samt för hur många studerande MYH har betalat ut statsbidrag för validering. Avsnittet om kontakttolk innehåller antalet utfärdade utbildningsbevis efter validering.

Efter detta följer avslutande slutsatser som sammanfattar rapportens viktigaste resultat och slutsatser från uppföljningen av validering under 2025.

¹ Valideringsdelegationen. 2019. Läge och utveckling av validering – årlig redovisning, maj 2019.

² <https://www.myh.se/myndighetssamverkan> (hämtad 2026-03-27).

³ Regeringen, Näringsdepartementet. 2021. Regeringsbeslut om uppdrag att stödja arbetet med att utveckla effektiva strukturer för validering på regional nivå. N2021/03082.

2 Det svenska valideringssystemet

2.1 Dualt och decentraliserat

Det svenska valideringssystemet är både decentraliserat och dualt. Detta innebär att systemets utformning och genomförande skiljer sig beroende på utbildningsnivå, utbildningsform och sektor. Validering sker både inom det formella utbildningssystemet och inom arbetslivets olika yrkesområden. Ett stort antal aktörer såsom utbildningsanordnare, branschorganisationer och utförare, använder olika metoder och verktyg i sitt arbete. Det skapar ett mångfacetterat system med varierande strukturer och processer. Detta är en följd av att validering regleras genom flera olika förordningar och lagar samt att branscherna själva äger och ansvarar för sina modeller för validering.

Valideringsförordningen syftar till att skapa ett mer sammanhållet och enhetligt nationellt system för validering⁴ utifrån de förutsättningar som finns. Förordningen har fem paragrafer och innehåller bland annat

- definitioner av begrepp och vad en valideringsprocess ska innehålla
- bestämmelser för vad en validering ska kunna leda till i form av kvalifikationer som har ett beslut om nivå enligt den svenska referensramen för kvalifikationer (SeQF).⁵

Det finns en koppling mellan valideringsförordningen och andra regelverk som styr validering. I bestämmelsen om tillgodoräkningen i yrkeshögskoleförordningen⁶ finns en hänvisning till valideringsförordningen genom skrivelsen "den studerande kan inför tillgodoräkning erbjudas validering enligt valideringsförordningen (2022:1549)." I §13 i förordningen (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program finns kopplingen genom skrivningen "Det får göras en validering enligt valideringsförordningen (2022:1549) av en arbetssökandes kunnande." Det finns ingen hänvisning till valideringsförordningen i reglering för kommunal vuxenutbildning eller i de lagar och förordningar som styr den högre utbildningen. Däremot är definitionen av validering densamma i Skollagen⁷ som i valideringsförordningen.

2.2 Samordning av validering nationellt

Ansvar för att samordna och främja validering är fördelat mellan flera myndigheter. Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH) har ett nationellt ansvar att följa och stödja utvecklingen av validering inom både utbildningsväsendet och arbetslivet. MYH ansvarar även för SeQF och är nationell samordningspunkt för den europeiska referensramen EQF.⁸ Myndigheten ska följa, stödja och samordna utvecklingen av validering genom att informera om validering, sammanställa och analyserar uppföljningsresultat och bidra till kunskapsuppbyggnad. Vidare har myndigheten till uppgift att främja validering inom de utbildningsformer som myndigheten ansvarar för samt att stödja branscherna i deras arbete med att utveckla, kvalitetssäkra och informera om modeller.⁹

Skolverket har ansvar för att främja validering inom kommunal vuxenutbildning och har fått särskilda regeringsuppdrag att följa upp kommunernas arbete med kartläggning och

⁴ Regeringskansliet. 2022. Pressmeddelande: Ökad enhetlighet ska förbättra möjligheterna till validering, 2022-11-28. <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2022/11/okad-enhetlighet-ska-forbatta-mojligheterna-till-validering/> (hämtad 2026-03-27).

⁵ Valideringsförordning (2022:1549).

⁶ Förordning (2009:130) om yrkeshögskolan.

⁷ Skollag (2010:800) | Sveriges riksdag (riksdagen.se) 20 kap. §42.

⁸ SeQF (Sveriges referensram för kvalifikationer för livslångt lärande) är Sveriges nationella referensram som beskriver och nivåplacerar kvalifikationer (till exempel utbildningar, yrkesroller och certifikat). SeQF har åtta nivåer. (1–8) SeQF kopplar till EQF (European Qualifications Framework). SeQF är Sveriges "översättning" av EQF och SeQF-nivåerna motsvarar EQF-nivåerna 1–8. Det gör att kvalifikationer blir lättare att jämföra och förstå mellan Europas länder.

⁹ Förordning (2011:1162) med instruktion för Myndigheten för yrkeshögskolan.

validering. Universitets- och högskolerådet (UHR) har till uppgift att främja validering inom högre utbildning¹⁰ och samordnar bland annat lärosätenas arbete med validering av yrkeskunskaper inför antagning till yrkeslärarprogrammet.¹¹

Arbetsförmedlingen kan använda validering som ett verktyg för att stärka arbetssökandes möjligheter att snabbare komma i arbete. Validering är ett arbetsmarknadspolitiskt program.¹²

Sedan flera år finns det en kontinuerlig samverkan mellan myndigheter med ansvar inom valideringsområdet, först genom Myndighetssamverkan KLL som etablerades 2019 och från 2024 som ett fristående nätverk utanför Myndighetssamverkan KLL. I myndighetsnätverket för validering deltar Arbetsförmedlingen, Myndigheten för yrkeshögskolan, Skolverket samt Tillväxtverket. Tidigare har också Universitets- och högskolerådet samt Folkbildningsrådet deltagit i nätverket. Inför varje år tar nätverket fram en arbetsplan med konkreta aktiviteter och insatser för olika anordnare och aktörer inom valideringsområdet. Genom nätverket finns det också en fungerande arena för kontinuerligt erfarenhetsutbyte mellan ansvariga myndigheter.

I början av 2020 startade MYH ett nationellt råd för valideringsfrågor. Syftet med rådet är att erbjuda en mötesplats där nationella myndigheter, organisationer och arbetsmarknadens parter kan dela kunskap och utbyta erfarenheter samt brett diskutera utvecklingen inom det decentraliserade valideringsområdet.¹³

3 Validering mot arbetslivets kvalifikationer

3.1 Branschvalidering

Branschvalidering är validering av individers kompetens som genomförs i branschernas regi. Det är branscherna som äger och ansvarar för sina valideringsmodeller. I något fall är den integrerad i formell utbildning, till exempel inom den kommunala vuxenutbildningen (vård och omsorg), men saknar ofta koppling till det formella utbildningssystemet. Branschvalideringens legitimitet utgår från ett mandat från branschens verksamheter och företag och har ett nationellt erkännande. En branschmodell kan omfatta ett eller flera yrkesområden och yrkesroller och kan leda till en kvalifikation som omfattas av ett beslut om nivå enligt SeQF. Den som ansvarar för att fastställa innehållet i en kvalifikation kan ansöka hos MYH om att få ett beslut om vilken nivå kvalifikationen motsvarar i SeQF.

Det är branschernas krav på yrkeskompetens som är fokus för branschvalidering, det vill säga sådan kompetens som efterfrågas i arbetslivet och som gör individen anställningsbar inom ett yrkesområde eller i en yrkesroll. Företag och verksamheter kan använda branschvalidering internt för att effektivisera sin kompetensförsörjning och för kompetensutveckling av personal.¹⁴

3.2 Beviljat statsbidrag i ansökningsomgången 2025

Statsbidraget för utveckling av kvalifikationer och branschmodeller för validering syftar till att stärka kompetensförsörjningen genom att förbättra tillgången till validering i

¹⁰ Förordning (2012:811) med instruktion för Universitets- och högskolerådet.

¹¹ Regeringen, Utbildningsdepartementet. 2016. Regleringsbrev för budgetåret 2016 avseende Universitets- och högskolerådet. U2016/03725/UH.

¹² Förordningen (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program.

¹³ I rådet sitter representanter från Arbetsförmedlingen, Svenska ESF-rådet, Folkbildningsrådet, Landsorganisationen, Sveriges Kommuner och Regioner, Svenskt Näringsliv, Statens Skolverk, Sveriges akademikers centralorganisation, Sveriges universitets- & högskoleförbund, Tillväxtverket, Tjänstemännens centralorganisation samt Trygghetsfonden TSL.

¹⁴ Myndigheten för yrkeshögskolan. 2024. Vägledning för branschvalidering av yrkeskompetens. MYH 2024/570.

arbetslivet. Statsbidraget hanteras av MYH och kan sökas av arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer gemensamt. Det kan också sökas av organisationer som är gemensamma för parterna, såsom nationella yrkesnämnder, och ska medfinansieras med 50 procent. Projektens längd får vara högst 24 månader.¹⁵ MYH får bevilja medel om högst 10 miljoner kronor årligen.¹⁶ Nyutveckling av branschmodeller och kvalifikationer prioriteras framför revideringar och anpassningar till särskilda målgrupper, vilket bidrar till att stimulera utvecklingen av nya valideringsmodeller.

Årets ansökningsomgång (2026) omfattade totalt 17 ansökningar, och samtliga beviljades statsbidrag. Tillsammans motsvarar besluten ett värde på 8 197 993 kronor.

Av de beviljade projekten avsåg

- två utvecklingen av helt nya branschmodeller
- fem utvecklingen av nya kvalifikationer
- sju revideringar av befintliga branschmodeller
- två revideringar av befintliga kvalifikationer
- ett anpassningar för särskilda målgrupper.

Spridningen i insatserna visar på en fortsatt hög efterfrågan på stöd för både modernisering och nyutveckling av valideringsstrukturer i ett brett spektrum av branscher.

3.3 Resultat av branschvalidering 2025

Antalet branschvalideringar ökade årligen under perioden 2020–2024 från 3 628 till 22 828¹⁷, för att därefter minska något till 21 115 år 2025. Nedgången från 2024 till 2025 motsvarar en minskning med 7,5 procent. Den höga nivån 2025 ligger dock långt över åren före 2024.

Volymen 2024–2025 förklaras i stor utsträckning av att Transportfackens Yrkes- och Arbetsmiljönämnd (TYA) har inkluderats i statistiken, där maskinförare och truckförare tillsammans stod för 69 procent av alla branschvalideringar 2025 (14 573 av 21 115).

Utanför transport dominerar branschvalideringar inom

- vård/omsorg (vårdbiträde och undersköterska, 1 600)
- industri (Industriteknik BAS operatör, 1 319 och CNC-operatör, 1 109)
- samt städ/service (SRY Städservice Bas, 573 och SRY Städservice, 404).

Sammantaget stod de fem största yrkesrollerna för cirka 88 procent av alla valideringar 2025, vilket visar att totalvolymen i hög grad påverkas av några få yrkesroller.

Tabell 1. Antalet branschvalideringar 2020–2025.

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Antal valideringar	3 628	5 625	6 272	7 002	22 828	21 115

¹⁵ Förordning (2020:268) om statsbidrag för utveckling av branschvalidering.

¹⁶ Regeringen, Utbildningsdepartementet. 2025. Regleringsbrev för budgetåret 2026 avseende Myndigheten för yrkeshögskolan.

¹⁷ Den markanta ökningen kan förklaras med att statistiken, från och med 2024, även inkluderar siffror från Transportfackens Yrkes- och Arbetsmiljönämnd (TYA). Det innebär att statistik från 2024 och framåt inte är jämförbar med tidigare år.

Tabell 2. De tio yrkesrollerna med flest genomförda valideringar 2025.

Organisation	Yrkesroll	Antal	SeQF-nivå
TYA	Maskinförare i transportbranschen	7 559	SeQF 4
TYA	Truckförare i transportbranschen	7 014	SeQF 4
Vård- och omsorgscollege	Undersköterska (vårdbiträde) ¹	1 600	Inte nivå-placerad ²
Skärteknikcentrum Sverige (Svensk industrivalidering) ³	Industriteknik BAS operatör inom industrin	1 319	SeQF 3
Skärteknikcentrum Sverige	CNC-operatör	1 109	SeQF 4
Servicebranschens yrkesnämnd	Städservice Bas	573	SeQF 3
Servicebranschens yrkesnämnd	SRY Städservice	404	SeQF 4
Svensk Massage	Certifierad massör	131	SeQF 5
SIS	Socialpedagog	107	SeQF 5 ⁴
Svenska Badbranschen	Badvärd	96	Inte nivå-placerad

¹ Vårdbiträde är en delkvalifikation för undersköterska. Validering mot undersköterska sker inom formell utbildning och gentemot ämnen som ingår i yrkespaketet undersköterska (Nationell sammanhållen yrkesutbildning inom vård och omsorg).¹⁸

² Yrkespaketet undersköterska är inte nivåplacerat. En gymnasieexamen från vård- och omsorgsprogrammet motsvarar en nivå enligt SeQF 4.

³ Skärteknikcentrum Sverige (SKTC) är ägare av kvalifikationen och sköter driften åt konsortiet Svensk industrivalidering.

⁴ Validering genomförs mot en yrkeshögskoleutbildning och dess läranderesultat inom ramen för uppdragsutbildning. En yrkeshögskoleexamen motsvarar SeQF-nivå 5.

3.4 Icke-formella kvalifikationer

3.4.1 Ansökningar och nivåbeslut

År 2025 inkom totalt 51 ansökningar om nivåbeslut, vilket är en ökning jämfört med 2024, då antalet låg på 22. Dock minskade antalet nivåbeslut eftersom myndigheten under året tog beslut om nivå för 22 icke-formella kvalifikationer jämfört med 34 under 2024.

En jämförelse mellan de två senaste treårsperioderna visar dock att antalet nivåbeslut ökat. Åren 2023–2025 fick 89 icke-formella kvalifikationer beslut om nivå, medan motsvarande siffra för åren 2020–2022 var 41.

Tabell 3. Kvalifikationer som myndigheten beslutat om efter beslutsår, 2019–2025.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Ansökningar	24	9	32	42	42	22	51
Nivåbeslut	0	4	11	26	33	34	22

¹⁸ Skolverket. 2025. Skolverkets föreskrifter om nationell sammanhållen yrkesutbildning inom kommunal vuxenutbildning. Statens skolverks författningssamling (2025:24).

3.4.2 Kvalifikationernas nivåer

Vid utgången av 2025 fanns totalt 135 icke-formella kvalifikationer med aktuellt nivåbeslut. Fördelningen mellan nivåerna visar att kvalifikationer på nivå 4 och 5 dominerar, med 63 kvalifikationer på nivå 4 och 54 på nivå 5. Det innebär att ca 86 procent av samtliga icke-formella kvalifikationer ligger på dessa två nivåer.

Endast ett fåtal icke-formella kvalifikationer ligger på nivå 6 (7 stycken), och inga icke-formella kvalifikationer finns placerade på nivå 1, 7 och 8.

Tabell 4. Antal aktuella kvalifikationer och vilka nivåer de motsvarar vid utgången av 2025.

SeQF-nivå	1	2	3	4	5	6	7	8
Antal	0	2	9	63	54	7	0	0

3.4.3 Kvalifikationsbevis

Under 2025 utfärdades totalt 8 268 kvalifikationsbevis. Motsvarande antal för 2024 var 6 312, vilket ytterligare visar på en växande användning av icke-formella kvalifikationer som ett sätt att synliggöra kompetens hos individer. Av kvalifikationsbevisen stod bransch- och yrkesnämnder för den övervägande delen med 6 361 bevis, motsvarande nästan 77 procent av alla utfärdade bevis. Andra aktörer såsom myndigheter, privata utbildningsanordnare och studieförbund står för betydligt mindre andelar.

Tabell 5. Utfärdade kvalifikationsbevis per typ av ansvarig organisation.

Typ av organisation	Antal organisationer	Antal kvalifikationer	Andel av totalt antal kvalifikationer	Antal utfärdade kvalifikationsbevis 2025	Andel av totalt antal utfärdade bevis 2025
Bransch/yrkesnämnd	21	90	66,7 %	6 361	76,9 %
Folkhögskola	6	6	4,4 %	48	0,6 %
Lärosäten	1	1	0,7 %	0	0,0 %
Myndigheter	2	6	4,4 %	891	10,8 %
Privata/fristående utbildningsaktörer	5	27	20,0 %	598	7,2 %
Studieförbund	2	2	1,5 %	30	0,4 %
Övriga	2	3	2,2 %	340	4,1 %
Totalt	39	135		8 268	

3.5 Möjligheter till validering inom Arbetsförmedlingen

Arbetsförmedlingens arbete med validering regleras i 13§ förordningen (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program. Den som är arbetslös eller riskerar att bli arbetslös och är arbetssökande på Arbetsförmedlingen kan anvisas till validering, från den dag han eller hon fyller 25 år. Kravet på att den arbetssökande ska ha fyllt 25 år gäller inte den som

- är ung och har en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga
- fyllt 18 år och står långt från arbetsmarknaden på grund av särskilda skäl
- omfattas av lagen om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare

- deltar i jobb- och utvecklingsgarantin.

Den som tar del av insatsen har möjlighet till aktivitetsstöd, utvecklingsersättning eller etableringsersättning. Ersättningen beräknas, beslutas och betalas ut av Försäkringskassan.

Validering inom Arbetsförmedlingen kan användas i anslutning till andra insatser, till exempel praktik, yrkessvenska eller arbetsmarknadsutbildning. Validering kan på så sätt bidra till ett mer effektivt nyttjande av insatser för att förkorta individens tid i arbetslöshet.

Programmet innehåller insatser som är korta och tydligt inriktade, som genom intervjuer, tester och arbetsprover möjliggör att en persons kunnande prövas mot jobbkraven i ett yrke/yrkesområde eller mot kunskapskraven i en utbildning. Validering är ett viktigt instrument för att bredda anställningsbarheten hos arbetssökande. Identifiering av överförbara färdigheter kan bidra till att en arbetssökande kan uppvisa en mer flexibel kompetensprofil.

Arbetsförmedlaren bedömer utifrån den arbetssökandes inledande kompetenskartläggning om validering är en lämplig insats och fastställer valideringssyftet.¹⁹ En anvisning till programmet får endast göras om den framstår som lämplig både för den enskilde och ur ett övergripande arbetsmarknadspolitiskt perspektiv.²⁰

Eventuella behov av särskilt stöd under valideringen ska uppmärksammas och tillgodoses i den mån som det är arbetsmarknadspolitiskt motiverat (till exempel behov av teckenspråkstolk). Det är särskilt viktigt att valideringsresultatet, vid behov, kan följas av andra relevanta insatser för att individen ska uppnå de kompetenser som krävs för ett yrke.

Resultatet av en validering i Arbetsförmedlingens regi ska utmynna i antingen ett kartläggningsutlåtande med rekommendation till fortsatt planering med andra insatser, ett kompetensintyg med ett kompletteringsutlåtande eller ett kompetensbevis.

3.6 Upphandling av validering

Validering upphandlas enligt Lagen (2008:962) om valfrihetssystem (LOV). Vid upphandlingen enligt LOV kan flera leverantörer ansluta sig till valfrihetssystemet. Valfrihetssystemet ger leverantörerna möjlighet att kontinuerligt ansluta sig eller stiga av som leverantör, och ger den enskilde individen möjlighet att välja den leverantör som ska utföra tjänsten.

Arbetsförmedlingen upphandlar bland annat valideringar som är framtagna enligt branschernas yrkes- och kompetenskrav. För de yrkesområden som saknar en nationell branschmodell ska valideringen genomföras mot innehåll och kunskapskrav i utbildningsväsendets kurs- och ämnesplaner.

Utbudet av validering som Arbetsförmedlingen tillhandahåller kan variera mellan olika regioner beroende på vilka leverantörer som ansöker om att delta i respektive region.

Deltagaren väljer själv bland de leverantörer som Arbetsförmedlingen har avtal med. Vid validering finns det möjligheter för den arbetssökande att få programresor beviljade till den ort där valideringen äger rum, om motsvarande inte finns på hemorten.

Arbetsförmedlingen upphandlar validering inom yrkesområden som generellt har en hög efterfrågan på arbetskraft med rätt kompetens, yrkesområden där det råder brist på arbetskraft, samt yrkesområden med koppling till arbetsmarknadsutbildningar. Upphandling av enstaka valideringsplats är möjlig om valideringsmodellen inte finns inom

¹⁹ Till exempel för att kvalitetssäkra den arbetssökandes kompetens, förkorta en utbildning eller tiden för att bli kvalificerad för ett arbete eller för att underlätta individens omställning på arbetsmarknaden (identifiera vilka kompetenser som kan vara överförbara till andra yrkesområden).

²⁰ 5 a § Förordning (2000:628) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.

befintligt valfrihetssystem. Vad gäller övrigt identifierade behov av kompetensbedömning (till exempel för en arbetssökande som har avslutat sin utbildning med en examen, men saknar delar av eller alla dokument som visar det), kan dessa personer hänvisas till andra instanser för att få sin kompetens/utbildning bedömd eller validerad, till exempel Universitet- och högskolerådet, Skolverket eller Socialstyrelsen.

3.7 Antalet anvisningar till validering

Antalet individer med anvisning till validering har legat relativt stabilt och lågt under perioden 2023–2025. Antalet ökade från 231 individer 2023 till 249 individer 2024, för att därefter minska till 225 individer 2025, vilket sammantaget tyder på en jämn användningsnivå med begränsade variationer mellan åren.

Tabell 6. Antal unika individer med anvisningar till validering, 2023–2025.

År	Antal unika individer
2023	231
2024	249
2025	225

Källa: Arbetsförmedlingens datalager.

Andelen deltagare (16–64 år) som är i arbete efter avslutat program ligger på en relativt låg nivå och varierar över tid: för samtliga deltagare är andelen 20 procent 2023, ökar till 23 procent 2024 och återgår till 20 procent 2025. Utfallet skiljer sig mellan kvinnor och män, där kvinnor har en högre andel i arbete samtliga år jämfört med män.

Tabell 7. Andel av deltagare (16–64 år) i arbete efter avslutat program (procent) fördelat på kön och för samtliga deltagare, 2023–2025.

År	Kvinnor	Män	Samtliga deltagare
2023	24 %	19 %	20 %
2024	39 %	17 %	23 %
2025	32 %	17 %	20 %

Källa: Arbetsförmedlingens datalager.

3.8 Främjandemedel för insatser inom validering för nyanlända

Arbetsförmedlingen har fått i uppdrag av regeringen att fördela statsbidrag för särskilda främjande- och utvecklingsinsatser i syfte att påskynda nyanländas etablering på arbetsmarknaden. Ett statsbidrag finns att söka för arbetsmarknadens parter som hjälper till att skapa snabbare vägar in på arbetsmarknaden. Bidraget riktar sig till vissa nyanlända invandrare och personer utan erfarenhet av svenskt arbetsliv eller med begränsad sådan erfarenhet.

De som kan få statsbidraget beviljat är arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer, branschorganisationer och partssammansatta organ på arbetsmarknaden (enskilda kommuner eller företag har inte behörighet att söka). Statsbidraget kan lämnas till arbetsmarknadens parter efter ansökan för exempelvis

- utveckling och främjande av yrkesinriktade mentorskapsprogram
- utveckling och främjande av branschernas metoder
- kompetenskartläggning och valideringsmodeller inom bristyrken
- utveckling och främjande av olika typer av språkstöd
- utbildningsmaterial samt andra språkstärkande insatser för målgruppen

- utveckling och främjande av nya verktyg och metoder
- andra lämpliga kommunikationsinsatser för att underlätta vägen in i branschen för nyanlända.

Nedan följer exempel på organisationer som beviljats främjandemedel 2025:

Trä- och Möbelföretagen (Arbio AB servicebolag för TMF) och GS facket

Placera kvalifikationer för grafisk bransch och träindustri i Sveriges referensram för kvalifikationer (SeQF). Valideringsmodellerna som ska placeras är grafisk grund, digitaltryck, offsettryck och screentryck inom grafisk bransch samt trä grund, maskinsnickare, CNC-operatör, ytbehandlare och trähusindustriarbetare inom träindustrin.

Glasbranschföreningen

Insatser för att etablera, sprida, förankra kompetensstandarderna för stärkt kompetensförsörjning och för att underlätta introduktion för nyanlända. Ta fram kompetensstandard inom fönsterrenovering, där tilläggsmoduler inom återvinning och återbruk ingår. Ta fram underlag för självskattning och fördjupad kartläggning med checklistor.

Kommunala företagens arbetsgivarorganisation Sobona, Fastighetsanställdas förbund, Seko, Svenska Kommunalarbetareförbundet, Svenska Transportarbetareförbundet, Avfall Sverige, Svenska Stadsnätsföreningen och Svenskt Vatten

Synliggöra innehållet i de nationella yrkesprofilerna och stödja olika arbetsmarknadspolitiska insatser utifrån dessa. Fortsätta arbete med att implementera validering på företagsnivå utifrån framtagna nationella yrkesprofiler samt bedömningsplaner och introduktionsplaner. Fortsätta utbilda handledare, yrkesbedömare samt valideringsstödjare på företagen som möjliggör samverkan med andra aktörer i olika typer av arbetsmarknadspolitiska insatser. Till exempel via lokala- och regionala jobbspår eller etableringsjobb.

Svenska Badbranschen

Informations- och förankringsarbete via platsbesök runt om i landet i syfte att lyfta fram och synliggöra möjligheterna med lärande och validering. Utveckling de pedagogiska språkverktygen i lär- och validering mot yrkesprofilerna för att stödja lärandeprocessen för nyanlända personer med texter, bilder och uppläsningfunktioner.

Trädgårdsnäringens Centrala Yrkeskommitté TCYK

Öka spridningen av goda exempel om framtagen modell för kartläggning-lärande-validering och digitala verktyg för språkstöd, som kan fungera i utbildningssituationer och insteg mot riktiga jobb för nyanlända. Projektet avser också att genomföra stödjande insatser till arbetsgivare via yrkesbedömare och valideringsstöd. Projektet ska även fortsätta arbeta i samverkan med arbetsmarknadsenheter, Arbetsförmedling, valideringsleverantörer och dess yrkesbedömare, vilket anses nödvändigt för att underlätta nyanländas etablering in i branschen.

Sveriges bagare & konditorer

Utveckla en digital plattform som erbjuder en självskattningsfunktion. Genom självskattningen får nyanlända möjlighet att själva bedöma sina kunskaper och färdigheter kopplade till olika arbetsmoment inom bageri. Ta fram en digital (pre)valideringskurs som ska ge en konkret bild av de krav som ställs och hjälpa deltagarna att identifiera sina egna styrkor och svagheter.

Almega

Tydliggöra branschens olika steg och verktyg som kan användas för en framgångsrik etablering. Verktöget för fördjupad kartläggning kommer att vidareutvecklas med fokus på att ta vara på resultat, både för individ och arbetsgivare eller ansvarig aktör.

Byggbranschens yrkesnämnd (BYN)

Nivåplacering av yrkesroller enligt SeQF av yrken för branschvalidering. BYN har yrkeskvalifikationer framtagna för ytterligare 14 yrken som väntar på nivåplacering enligt SeQF 4.

Konstnärscentrum öst

Identifiera de kompetenser deltagare har, som är en förutsättning för att parter ska kunna hitta varandra. Valideringen ska genomföras via olika typer av praktikerorienterade mentorskap. Kartläggning och validering ska genomföras i dialog med andra yrkesområden som konstnärer ofta samarbetar med i tvärdisciplinära projekt.

Stiftelsen Proteko

Sprida information och öka kunskapen om arbetsmarknadspolitiska insatser inom textilbranschen, särskilt validering och kortare utbildningar som leder till jobb.

4 Validering inom yrkeshögskolan

4.1 Möjligheter till validering inom yrkeshögskolan

Yrkeshögskolan ska vara öppen för alla som har förutsättning att tillgodogöra sig utbildningen. Bedömning av reell kompetens är viktigt för att avgöra om sökande är behöriga till utbildningarna, även om de saknar vissa formella meriter. Det kan också vara viktigt att ta tillvara reell kompetens för att studerande inte ska behöva läsa sådant de redan vet och kan, vilket därmed kan förkorta tiden på en pågående utbildning.

Genom att pröva reell kompetens hos den som söker en YH-utbildning, kan utbildningsanordnare inom yrkeshögskolan anta studerande som har andra meriter än de formella. Detta medför att de kan bredda rekryteringsbasen till sin utbildning, vilket i sin tur kan bidra till ökad mångfald även inom det yrke som utbildningen ska leda till.

Validering kan dessutom vara ett bra verktyg för att bland annat ta tillvara studie- och arbetslivserfarenhet från andra länder, bryta traditioner i fråga om könsrelaterade utbildnings- och yrkesval eller för yrkesväxlare som genom en YH-utbildning vill byta yrke.

Det är utbildningsanordnare inom yrkeshögskolan som genomför bedömningen, både för behörighet och för tillgodoräknande. Det går inte med säkerhet att säga något om hur många av dessa bedömningar som är resultatet av en validering.

Inom yrkeshögskolan är en sökande behörig om hen har förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen enligt förordning (2009:130) om yrkeshögskolan, 3 kap, nedan kallad YHF. Utbildningsanordnarna måste definiera vad som är nödvändigt för att den sökande ska ha förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Reell kompetens ska alltid bedömas om en (YHF 3 kap, 1–3 §§)

- sökande inte har en gymnasieexamen eller kan visa intyg från motsvarande utbildning
- sökande inte uppfyller utbildningens särskilda förkunskapskrav i form av kunskaper från en eller flera kurser i gymnasieskolans nationella program eller motsvarande kunskaper.

Det finns ytterligare en möjlighet att genom 4 § behörighetsförklara sökande som inte uppfyller behörighetskraven i 1–3 §§, men som ändå bedöms kunna tillgodogöra sig utbildningen och därefter utöva det yrke som utbildningen förbereder för (den så kallade 20-procentsregeln).

Möjligheten för studerande i yrkeshögskolan att få ett tillgodoräknande baserat på reell kompetens har funnits sedan starten av utbildningsformen. Tillgodoräknande inom yrkeshögskolan regleras i YHF i 2 kap. 12 §:

En studerande ska för en del av utbildningen kunna få tillgodoräkna sig annan genomgången utbildning, om de kunskaper, färdigheter och kompetenser som den studerande åberopar är av sådan beskaffenhet och har en sådan omfattning att de i huvudsak svarar mot den aktuella utbildningen. En studerande ska även kunna få tillgodoräkna sig motsvarande kunskaper, färdigheter och kompetenser som har förvärvats i yrkesverksamhet eller på annat sätt.

Den studerande kan inför tillgodoräknande erbjudas validering enligt valideringsförordningen (2022:1549).

En studerande kan få ett tillgodoräknande för alla typer av kurser på utbildningen, och betyg enligt hela betygsskalan ska kunna ges vid ett tillgodoräknande. Det är den specifika utbildningens ledningsgrupp som fattar beslut om tillgodoräknandet.

4.2 Behörighet till program inom yrkeshögskolan utifrån reell kompetens

Det finns flera sätt att bli behörig till ett program inom yrkeshögskolan. En sökande som saknar formella meriter kan bedömas behörig utifrån reell kompetens.

Av de sökande till yrkeshögskolans program 2025 bedömdes drygt 10 500 behöriga utifrån reell kompetens, vilket motsvarade 13 procent av samtliga behöriga sökande. Detta var i nivå med tidigare år då andelen varierat mellan 12 och 15 procent sedan 2016. Andelen som behörighetsförklarats utifrån reell kompetens var 14 procent för kvinnor och 13 procent för män.²¹

Tabell 8. Antal sökande som bedömts behöriga utifrån reell kompetens och andel av totala antalet behöriga sökande, 2016–2025.

	Antal			Andel		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
2016	4 952	2 368	2 584	13 %	10 %	16 %
2017	5 194	2 756	2 438	13 %	12 %	15 %
2018	5 757	3 187	2 570	13 %	12 %	15 %
2019	7 880	4 358	3 522	15 %	14 %	16 %
2020	10 071	5 557	4 514	15 %	14 %	16 %
2021	10 083	5 929	4 154	14 %	14 %	15 %
2022	8 186	4 720	3 466	12 %	12 %	13 %
2023	8 865	4 960	3 905	13 %	12 %	13 %
2024	9 841	5 692	4 149	13 %	13 %	13 %
2025	10 518	6 044	4 474	13 %	14 %	13 %

²¹ Myndigheten för yrkeshögskolan. 2026. Statistisk årsrapport 2026.

Källa: SCB.

Hur stor andel av de behöriga sökande som behörighetsförklarats utifrån reell kompetens varierade mellan utbildningsområden, ålder och nationell bakgrund. Bland de fem stora utbildningsområdena var andelen som högst inom hälso- och sjukvård samt socialt arbete, där 19 procent behörighetsförklarats utifrån reell kompetens 2025. Lägst andel var det inom ekonomi, administration och försäljning samt samhällsbyggnad och byggteknik där andelen var 8 procent.²²

Bland de behöriga sökande 2025 hade äldre i större utsträckning än yngre behörighetsförklarats utifrån reell kompetens. Högst andel fanns i åldersgruppen 45 år eller äldre. Där hade 22 procent behörighetsförklarats utifrån reell kompetens. Åldersgruppen 24 år och yngre hade lägst andel med 8 procent. Andelen som behörighetsförklarats utifrån reell kompetens var högre bland utrikes födda (21 procent) jämfört med inrikes födda (11 procent).²³

Av de sökande som bedömdes behöriga utifrån reell kompetens var det 37 procent som antogs till och påbörjade studier på ett program under 2025. Det var en minskning från 38 procent under 2024. I likhet med de flesta tidigare år var andelen som antogs och påbörjade studier något lägre bland de behöriga utifrån reell kompetens än bland de behöriga som helhet.²⁴

Av samtliga som påbörjade ett yrkeshögskoleprogram 2025 hade 11 procent bedömts behöriga utifrån reell kompetens. Det var i likhet med de tre föregående åren men något lägre än under perioden 2016–2021 då motsvarande andel varierade mellan 12 och 14 procent.

4.3 Tillgodoräknanden inom yrkeshögskolans program

I detta avsnitt redovisas statistik för studerande på program inom yrkeshögskolan med minst en tillgodoräknad kurs utifrån utbildningens slutår. Studerande på YH-flexplats ingår inte i statistiken. Data för tillgodoräknande är hämtade från det studiedokumentationssystem som Myndigheten för yrkeshögskolan tillhandahåller för utbildningsanordnare och gäller inrapporterade tillgodoräknanden för perioden 2016 till och med 2025. Statistiken redovisas efter utbildningarnas slutår vilket innebär att tillgodoräknandet kan ha ägt rum tidigare än det år de redovisas för. Tillgodoräknande kan göras för alla typer av kurser i utbildningen, hela kurser eller delar av kurser. Vid tillgodoräknande sätts betyg enligt yrkeshögskolans betygsskala, IG, G och VG. Notera att statistiken enbart omfattar tillgodoräknanden av hela kurser. Tillgodoräknande av enskilda läranderesultat ingår inte i den redovisade statistiken.

Ett vanligt förekommande fall av tillgodoräknande är när studerande återupptar sina studier efter studieuppehåll. Det ska därmed noteras att antalet tillgodoräknande, som baseras på till exempel yrkeserfarenhet eller lärande utanför den aktuella utbildningen, är lägre än de uppgifter som presenteras i diagrammen.

Det är viktigt att poängtera att statistiken inte avser unika individer utan studerande kopplade till en utbildningsomgång. En studerande (individ) kan därför förekomma flera gånger i statistiken men då i olika utbildningsomgångar inom en och samma utbildning eller i olika utbildningar. En individ som varit på flera utbildningsomgångar (vid till exempel studieuppehåll) räknas en gång för varje aktuell utbildningsomgång.

4.3.1 Antal och andel studerande med minst en tillgodoräknad kurs

Antalet studerande som avslutat program inom yrkeshögskolan har ökat över tid. Samtidigt har antalet studerande som fått minst en kurs tillgodoräknad vuxit från 389 till

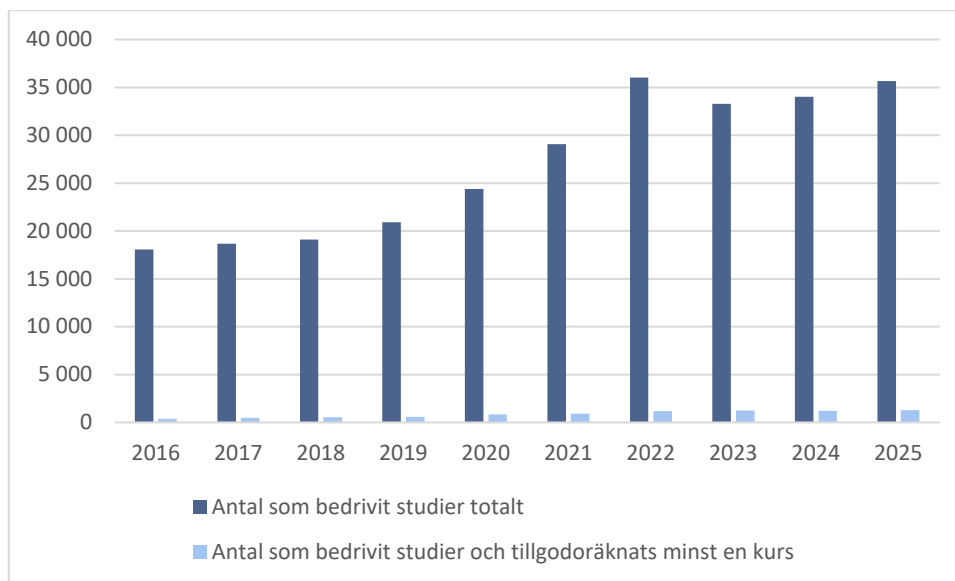
²² Ibid.

²³ Ibid.

²⁴ Ibid.

1 281 mellan 2016 och 2025, med en minskning 2024 då nivån var något lägre än året innan. Detta innebär att antalet tillgodoräknanden i absoluta tal ökat varje år 2016–2025, med undantag för 2024. Samtidigt är det fortfarande en relativt liten andel av de studerande som får minst en kurs tillgodoräknad.

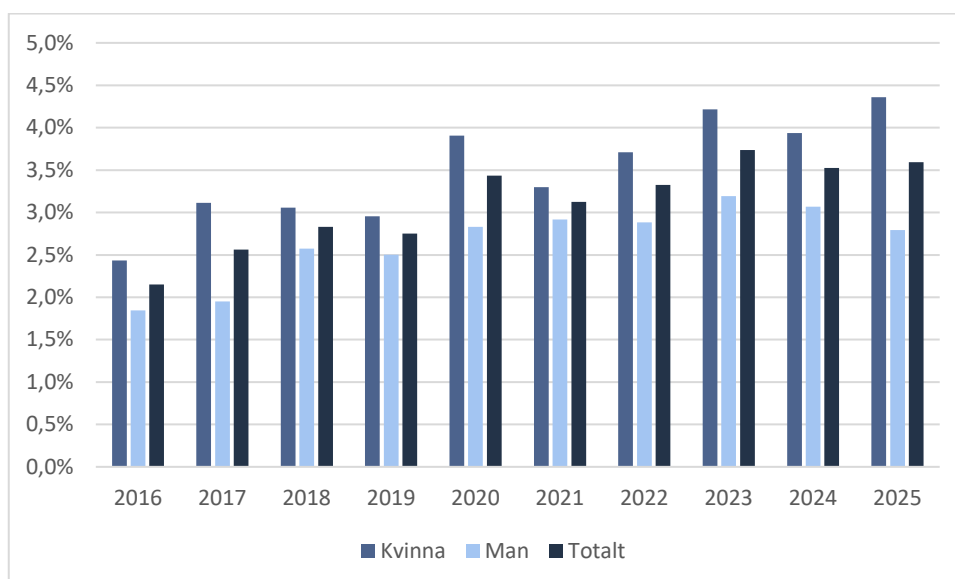
Diagram 1. Antalet studerande i program inom yrkeshögskolan med minst en tillgodoräknad kurs och det totala antalet studerande för respektive år 2016–2025 utifrån utbildningens slutår.

Källa: Verksamhetsuppgifter från MYH (avstämt 2026-02-12).

Andelsmässigt ligger den totala andelen studerande med minst ett tillgodoräknande över tre procent för samtliga år från och med 2020, med små år-till-år-varianter under perioden 2020–2025. Mellan 2024 och 2025 ökade andelen marginellt från 3,5 till 3,6 procent.

Diagram 2. Andel studerande i program inom yrkeshögskolan med minst en tillgodoräknad kurs under åren 2016–2025 utifrån utbildningens slutår (fördelat på kön).

Källa: Verksamhetsuppgifter från MYH (avstämt 2026-02-12).

Sett till kön är mönstret stabilt över hela tidsserien: för samtliga år är andelen kvinnor med minst en tillgodoräknad kurs högre än motsvarande andel bland män. Samtidigt är förändringarna över tid relativt små för båda grupperna, vilket bidrar till att den totala andelen förändras långsamt.

4.3.2 Andel studerande med minst en tillgodoräknad kurs i yrkeshögskolans fem största utbildningsområden

Utvecklingen av andelen studerande som fått minst en kurs tillgodoräknad skiljer sig tydligt mellan yrkeshögskolans största utbildningsområden. Trots att den totala andelen ökar svagt över tid visar områdena olika mönster och förändringsriktningar.

Hälso- och sjukvård samt socialt arbete har konsekvent den högsta andelen tillgodoräknanden, och området uppvisar dessutom en stigande trend. År 2016 låg andelen på 3,7 procent och ökade därefter nästan varje år till 9,1 procent 2025, vilket är den högsta nivån under perioden. Den stadiga ökningen sedan 2021 understryker att området i högre grad än övriga utbildningsområden använder tillgodoräknanden.

Samhällsbyggnad och byggteknik har också relativt höga nivåer, med andelar som varierar mellan cirka 2,4 och 5 procent, under åren 2016 till 2025. Efter en tydlig topp 2021 och 2023 minskar andelen något 2024 och 2025, vilket tyder på en viss avmattning i användningen av tillgodoräknanden i slutet av perioden.

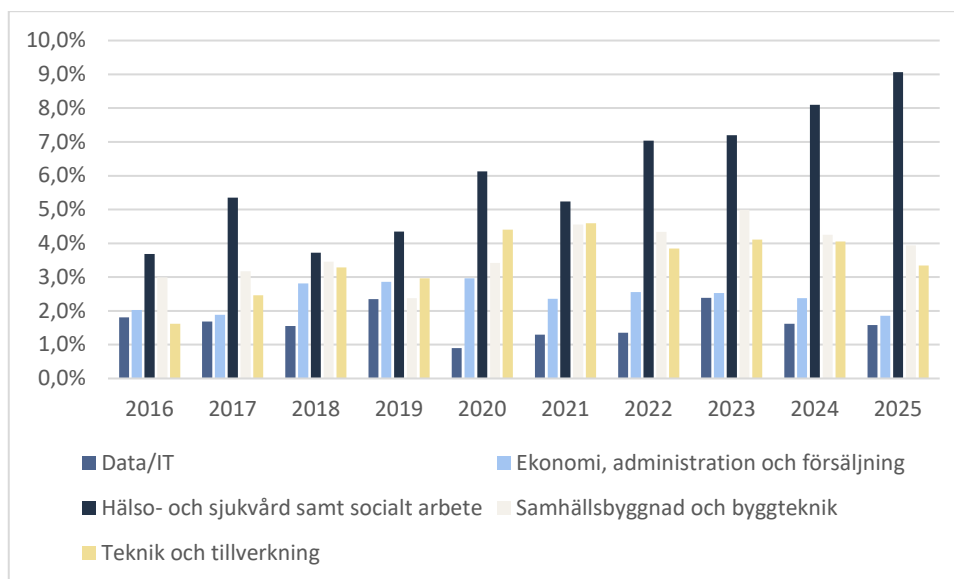
Teknik och tillverkning uppvisar mer varierande nivåer över tid. Mellan 2016 och 2021 sker en gradvis ökning, följt av en tydligare topp 2021. Därefter minskar andelen 2024 och 2025, vilket återför området till nivåer närmare de tidiga åren i serien.

Ekonomi, administration och försäljning ligger på en nivå nära genomsnittet och uppvisar en relativt stabil utveckling under hela perioden. Nivåerna rör sig mellan cirka 1,9 och 2,9 procent och varierar utan tydlig uppåt- eller nedåtgående långsiktig trend.

Data/IT har genomgående de lägsta nivåerna av tillgodoräknanden bland de stora områdena. Andelarna rör sig oftast mellan 1 och 2 procent och uppvisar endast mindre variationer över tid. Ett fåtal toppar, exempelvis 2019 och 2023, bryter mönstret något, men helhetsbilden är fortsatt låg och stabil.

Sammanfattningsvis visar utvecklingen att tillgodoräknanden fortsätter att vara vanligare inom vissa utbildningsområden än andra. Särskilt tydligt är att hälso- och sjukvård samt socialt arbete har en markant högre och ökande användning, medan Data/IT konsekvent ligger på en låg nivå.

Diagram 3. Andel studerande i program inom yrkeshögskolan med minst en tillgodoräknad kurs under åren 2016–2025 utifrån utbildningens slutår, i de fem största utbildningsområdena.

Källa: Verksamhetsuppgifter från MYH (avstämt 2026-02-12).

4.3.3 Andel av utbildningen som studerande har tillgodoräknat

Fördelningen av hur stor andel av utbildningens poäng som studerande får tillgodoräknad uppvisar en relativt stabil men varierande utveckling under perioden 2016–2025. Det är tydligt att majoriteten av de studerande som får ett tillgodoräknande endast tillgodoräknar en mindre del av utbildningen, medan en mindre grupp tillgodoräknar halva eller mer av utbildningens omfattning.

Andelen studerande som tillgodoräknat under 25 procent av utbildningen ligger genomgående högt och utgör 69–78 procent av samtliga tillgodoräknanden under perioden 2016–2025. År 2017 hade den högsta nivån med 78 procent, varefter andelen minskade successivt fram till 2021. Under de senaste åren har nivån stabiliserats runt 69–71 procent. Detta visar att det vanligaste är att studerande får ett mer begränsat tillgodoräknande, vilket överensstämmer med tidigare års mönster.

Andelen som tillgodoräknat 25 till 49 procent varierar mer över tid. Mellan 2016 och 2019 ökade andelen från ca 16 procent till drygt 17 procent, vilket indikerar att fler studerande tillgodoräknade en större del av utbildningen under denna period. Under 2020 steg andelen ytterligare till cirka 21 procent, och nivån låg kvar runt 19–21 procent fram till 2023. Under 2024 och 2025 sjönk den till ca 18 respektive ca 16 procent, vilket tyder på en återgång till nivåer som ligger närmare de tidigare årens resultat.

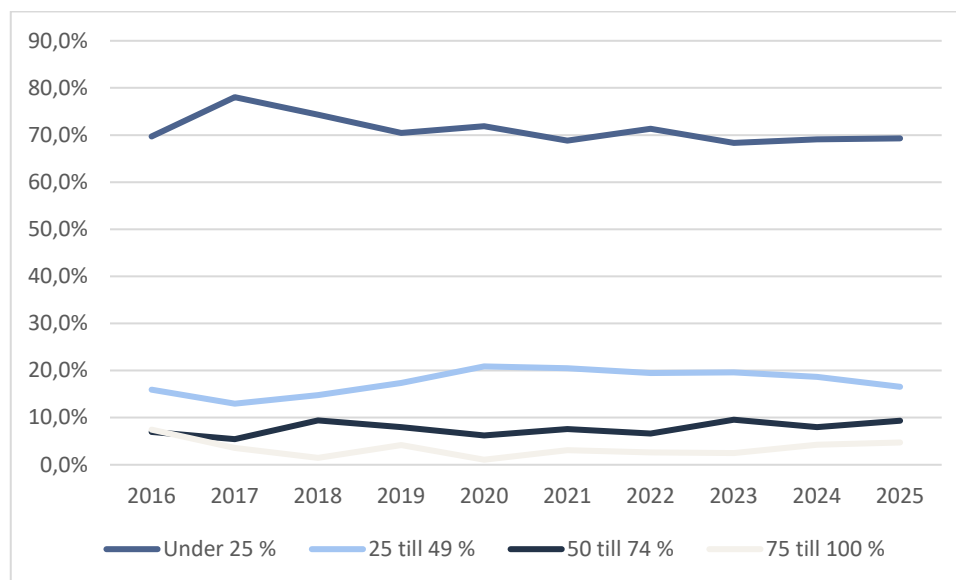
När det gäller de som tillgodoräknat 50 till 74 procent av utbildningens omfattning är variationen relativt stor, och varierar mellan 5 och 10 procent mellan 2016–2025. Detta visar att det finns en mindre grupp som tillgodoräknar en betydande del av utbildningen.

Den minsta andelen återfinns bland dem som får tillgodoräkna 75 till 100 procent av utbildningen. År 2016 utgjorde denna grupp drygt 7 procent av samtliga med tillgodoräknande, vilket är den högsta nivån under hela perioden. Därefter sjönk andelen markant och låg under större delen av 2017–2022 på nivåer mellan 1 och 4 procent. Under de två senaste åren har andelen åter ökat och når 2025 den högsta nivån sedan 2016.

Sammantaget visar utvecklingen att tillgodoräknanden fortsätter att ske, men att omfattningen oftast är begränsad. Det är få studerande som tillgodoräknar sig större delen av utbildningen, även om det i slutet av perioden finns en viss ökning i de högre intervallen. Variationerna mellan åren och avsaknaden av en tydlig långsiktig trend tyder

på att omfattningen av tillgodoräknanden påverkas av faktorer som kan vara kopplade till utbildningsutbud, studentgruppernas sammansättning eller förändringar i hur validering och tillgodoräknande tillämpas av utbildningsanordnarna.

Diagram 4. Studerande fördelat efter hur stor andel av utbildningen som har tillgodoräknats, slutår 2016–2025. Avser enbart studerande som hade tillgodoräknat sig minst en av utbildningens kurser.

Källa: Verksamhetsuppgifter från MYH (avstämt 2026-02-12).

4.4 Resultat från försöksverksamheten YH-flex (2020–2022)

4.4.1 Inledning

MYH fick 2020 i uppdrag att genomföra en försöksverksamhet (YH-flex) med syftet att skapa en snabbare och mer flexibel väg till en yrkeshögskoleexamen för personer som redan har yrkeskunskaper som motsvarar en betydande del av en yrkeshögskoleutbildning. Myndigheten återrapporterade uppdraget till regeringen i april 2023.²⁵

Vid tidpunkten för återrapporteringen hade inte alla studerande haft möjlighet att slutföra sina studier, vilket innebar att det saknades ett samlat resultat från försöksverksamheten som helhet. Myndigheten har därför valt att i årets rapport ta med statistik om examensgrad för studerande under försöksverksamheten. Detta jämfördes med examensgraden för ordinarie studerande på yrkeshögskoleprogram som hade YH-flexplatser under försöksverksamheten, det vill säga samtliga deltagande utbildningsomgångar. Rapporten innehåller också delar från återrapporteringen för att ge kontext i form av uppgifter om tillgodoräknanden och ålder och kön. Nytt i årets rapport är att ålders- och könsfördelningen för YH-flexstuderande jämförs med ordinarie studerande på programmen med YH-flexplatser, vilket inte ingick i återrapporteringen. Myndigheten gör en djupare jämförelse i årets rapport. Syftet är att möjliggöra en tydligare jämförelse mellan studerande på YH-flexplats och ordinarie studerande.

Myndigheten skulle inom ramen för försöksverksamheten bland annat utveckla modeller som tillgodoräknar individers reella kompetens i större omfattning, förkortar studietiden

²⁵ Myndigheten för yrkeshögskolan. 2023. Återrapportering av regeringsuppdrag för en snabbare och mer flexibel väg till en yrkeshögskoleexamen, YH-flex. MYH 2020/3001.

genom individanpassade kompletterande studier och skapar incitament för utbildningsanordnare att arbeta med validering och flexibla upplägg.

YH-flex byggdes upp i två huvuddelar:

1. *Validering av reell kompetens*
– kompetenskartläggning och bedömning som leder till beslut om tillgodoräknande.
2. *Individuell kompletterande utbildning*
– den studerande läser bara det som saknas för att nå examensmålen, med flexibel studietakt, form och innehåll.

Statsbidragsmodellen anpassades med en fast ersättning för validering och rörlig ersättning för kompletterande utbildning.

Försöksverksamheten genomfördes 2020–2022 och totalt 1 539 platser beviljades och 811 nyttjades. 127 utbildningar deltog inom ett brett spektrum av utbildningsområden.

Uppgifterna gällande YH-flexstuderande är hämtade från beviljanden om YH-flexplatser, inkomna rekvisitioner samt studiedokumentation som kommit in till myndigheten till och med den 17 april 2026. All hantering av uppgifter från försöksverksamheten har varit manuell och i vissa fall saknas fullständiga uppgifter. Uppgifter gällande yrkeshögskoleprogrammen är hämtade från Myndigheten för yrkeshögskolans verksamhetssystem.

4.4.2 Tillgodoräkningen

I genomsnitt hade studerande på YH-flexplats tillgodoräknat sig 44 procent av utbildningen. Tabell 9 visar omfattningen av de tillgodoräkningen som genomförts för studerande som deltog i försöksverksamheten YH-flex 2020–2022. Uppgifterna är hämtade från de rekvisitioner som utbildningsanordnarna skickat in till myndigheten. I underlaget ingår både tillgodoräknande av hela och delar av kurser. För 2020 var det 68 procent av de studerande som tillgodoräknade sig halva eller mer än halva utbildningen. Motsvarande andel för 2021 var 41 procent och för 2022, 43 procent. För hela försöksverksamheten var det 47 procent som tillgodoräknade halva eller mer än halva utbildningen.²⁶

Andelen som kunnat tillgodoräkna sig en stor del av utbildningen minskade under försöksverksamheten. För studerande som startade 2020 var det 44 procent som tillgodoräknade mer än 75 procent av utbildningen, medan motsvarande andel för 2021 och 2022 var 14 procent. Skillnaderna kan bero på att det var färre studerande på YH-flexplats 2020 jämfört med de följande åren och att antalet studerande med mycket att tillgodoräkna var överrepresenterade.²⁷

Andelen studerande på YH-flexplats med relativt små eller inga tillgodoräkningen (under 25 procent av utbildningen) ökade från 24 procent 2020 till 28 procent 2021 och 32 procent 2022. Andelen av de studerande på YH-flexplats som inte genomförde något tillgodoräknande ökade under perioden. För 2020 var andelen 4 procent för att 2021 öka till 10 procent. Ökningen fortsatte även 2022 då andelen var 17 procent.²⁸

Tabell 9. Studerande på YH-flexplats fördelade efter hur stor andel av utbildningen som den studerande fått tillgodoräkna, 2020–2022.

²⁶ Myndigheten för yrkeshögskolan. 2023. Återrapportering av regeringsuppdrag för en snabbare och mer flexibel väg till en yrkeshögskoleexamen, YH-flex. MYH 2020/3001.

²⁷ Ibid.

²⁸ Ibid.

	2020	2021	2022	Totalt 2020–2022
0 % (Inget att tillgodoräkna)	4 %	10 %	17 %	13 %
1–24 %	20 %	18 %	15 %	17 %
25–49 %	8 %	31 %	25 %	24 %
50–74 %	24 %	27 %	29 %	28 %
75 % eller mer	44 %	14 %	14 %	19 %
Summa	100 %	100 %	100 %	100 %
Totalt antal studerande	126	291	394	811

Källa: Myndigheten för yrkeshögskolan. 2023. Återrapportering av regeringsuppdrag för en snabbare och mer flexibel väg till en yrkeshögskoleexamen, YH-flex. MYH 2020/3001.

4.4.3 Examensgrad i YH-flex och ordinarie omgångar

Detta avsnitt beskriver examensgraden under försöksverksamheten och en jämförelse med ordinarie studerande²⁹ på omgångar med YH-flexplatser. Eftersom antalet studerande som omfattats av försöksverksamheten varierar mellan utbildningarna och i flera fall är mycket lågt, har examensgraden analyserats på aggregerad nivå i stället för per utbildning. Examensgraden för försöksverksamheten har beräknats på tre sätt:

1. ett samlat mått för alla studerande som deltagit i försöksverksamheten,
2. ett samlat mått för studerande som deltagit i försöksverksamheten och påbörjat studier (studerande som avbrutit sina studier och inte kompletterat några poäng har exkluderats),
3. ett samlat mått för studerande som tillgodoräknat någon del av utbildningen (studerande som inte haft något att tillgodoräkna har exkluderats).

För samtliga YH-flexstuderande är examensgraden 65 procent. Det är en något lägre nivå än för de ordinarie studerande. För de ordinarie studerande på program som haft YH-flexplatser låg examensgraden på 69 procent för perioden. Examensgraden för ordinarie studerande beräknas utifrån de som påbörjat studier.

För studerande inom försöksverksamheten har vi inga fullständiga uppgifter om vilka som påbörjat kompletterande studier. Grupperna är därmed inte helt jämförbara. De uppgifter MYH har visar att det är minst 11 procent som avbrutit sina studier och inte kompletterat några poäng. Exkluderas dessa blir examensgraden för YH-flexstuderande 73 procent.

Sammantaget visar jämförelsen att försöksverksamheten YH-flex som helhet har något lägre examensgrad än ordinarie studerande men att examensgraden stiger om studerande som inte kompletterat några poäng exkluderas. Utifrån dessa uppgifter bedöms examensgraden för YH-flex vara minst i nivå med examensgraden för ordinarie studerande. Resultaten har analyserats på aggregerad nivå. Även om jämförelsen görs mellan studerande som gått samma utbildningar kan resultaten påverkas av andra faktorer än om den studerande gått YH-flex eller inte, såsom fördelningen av studerande mellan utbildningarna och individens bakgrundsfaktorer.

Tabell 10. Examensgrad efter omgångens startår, 2020–2022.

²⁹ För ordinarie studerande gäller definitionen att examensgrad beräknas som andel examinerade av antagna som bedrivit studier på de utbildningar som ger examen. Antagna som bedrivit studier avser alla som är eller har varit studerande, inklusive de som har tillkommit under utbildningens gång och de som har hoppat av utbildningen. Detta inkluderar alla som varit med på minst en förteckning över studerande (till rekvisition av statliga medel). Även de som tillgodoräknats eller validerats till examen utan att ha varit med på någon förteckning över studerande räknas. Examinerade avser antagna som har uppfyllt alla villkor för examen.

	Ordinarie studerande ¹	YH-flexstuderande ²	YH-flexstuderande som påbörjat studier ³
Antal examinerade	2 880	528	528
Antal studerande	4 158	811	723
Examensgrad totalt	69 %	65 %	73 %

¹ Avser enbart "ordinarie studerande" på utbildningsomgångar som beviljats extra platser (YH-flexplatser), rekvirerat statsbidrag och deltagit i försöksverksamheten.

² Avser studerande som antagits på YH-flexplats under försöksverksamheten.

³ Avser studerande som antagits på YH-flexplats under försöksverksamheten exkluderat studerande som avbrutit sina studier och inte kompletterat några poäng utifrån tillgängliga underlag.

För att få en tydligare bild av hur målgruppen för YH-flex – det vill säga personer med yrkeskunskaper som motsvarar en betydande del av en yrkeshögskoleutbildning – presterar i förhållande till ordinarie studerande, har de som inte haft något att tillgodoräkna exkluderats. Viktigt att notera är att även de studerande har exkluderats som tagit examen men inte haft något att tillgodoräkna, varför antalet examinerade skiljer sig åt från tabellen ovan. Även studerande som inte kompletterat några poäng är inkluderade här. Det innebär att examensgraden kan vara högre om denna grupp exkluderas. För studerande som tillgodoräknat sig någon del av utbildningen är examensgraden 70 procent.

Uppgifterna visar att examensgraden är i nivå med ordinarie studerande när rätt målgrupp nås, det vill säga studerande som redan har yrkeskunskaper som motsvarar en betydande del av en yrkeshögskoleutbildning.

Tabell 11. Examensgrad för studerande i försöksverksamheten YH-flex som tillgodoräknat någon del av utbildningen, efter omgångens startår, 2020–2022.

	Studerande med något att tillgodoräkna
Antal examinerade	493
Antal studerande	708
Examensgrad totalt	70 %

4.4.4 Samband mellan tillgodoräknanden och examensgrad

Detta avsnitt visar hur omfattningen av tillgodoräknanden hänger samman med examensgrad och om studerande tagit examen snabbare i försöksverksamheten. Avsnittet omfattar endast YH-flexstuderande som deltog i försöksverksamheten.

Bland de YH-flexstuderande som deltog i försöksverksamheten och inte fick något tillgodoräknande alls är examensgraden låg. Endast 34 procent tar examen och 19 procent tar examen snabbare än utbildningens ordinarie sluttid.

För studerande som fått ett mindre omfattande tillgodoräknande, 1–24 procent av utbildningen, förbättras utfallet markant. Här tar 67 procent examen och 43 procent gör det snabbare än planerat, vilket visar att även mindre tillgodoräknanden bidrar till att förkorta studietiden.

För dem som tillgodoräknat 25–49 procent av utbildningen fortsätter den positiva utvecklingen. Totalt 68 procent tar examen, och drygt hälften av de studerande (52 procent), gör det snabbare än planerat. Den ökade andelen snabbare examen indikerar att tillgodoräknandet effektivt kan förkorta utbildningstiden för denna grupp.

De högsta nivåerna av snabbare examen återfinns bland studerande som fått 50–74 procent av utbildningen tillgodoräknad. Här tar hela 74 procent examen och 65 procent gör det snabbare.

Bland studerande som tillgodoräknat 75 procent eller mer är mönstret något annorlunda. Även här är examensgraden hög (67 procent) och mer än hälften (54 procent), tar examen snabbare. Jämfört med gruppen med 50–74 procent tillgodoräknande är både andelen snabbare examen och total examensgrad något lägre.

Sammantaget visar jämförelsen att omfattande tillgodoräknanden inom YH-flex har en koppling till både högre examensgrad och snabbare examen. Skillnaderna mellan grupperna är mest uttalad för studerande som tillgodoräknar omkring hälften av utbildningen, medan de med omfattande tillgodoräknanden (75 procent eller mer) också har goda resultat men med något större variation.

Tabell 12. Andel studerande som tagit examen (snabbare* respektive inte snabbare) och total andel examinerade, fördelat efter hur stor del av utbildningen som tillgodoräknats. Avser samtliga antagna YH-flexstuderande 2020–2022.

Andel tillgodoräknat	Andel som tagit examen snabbare	Andel som tagit examen men inte snabbare	Total andel examinerade	Totalt antal studerande
0 %	19 %	15 %	34 %	103
1–24 %	43 %	24 %	67 %	135
25–49 %	52 %	16 %	68 %	196
50–74 %	65 %	9 %	74 %	224
75 % eller mer	54 %	14 %	67 %	153
Totalt	50 %	15 %	65 %	811

* Med snabbare avses att studerande har tagit examen tidigare än det planerade slutdatumet för omgången.

Ett av syftena med YH-flex var att skapa en snabbare väg till examen för studerande. Totalt var det 528 studerande som tog examen inom försöksverksamheten YH-flex och av dem var det 408 som tog examen snabbare, vilket motsvarar 77 procent.

4.4.5 Besparing YH-flex

Avsnittet visar utfallet för försöksverksamheten YH-flex för åren 2020–2022. Antalet studerande som det rekviderats statsbidrag för avser de studerande som utbildningsanordnarna har begärt ersättning för inom YH-flex, och som de får ersättning för. Eventuella överintag saknas vilket förklarar varför siffrorna skiljer sig åt mot antalet studerande som deltog i försöksverksamheten.

Det utbetalda beloppet för YH-flex totalt visar hur mycket statsbidrag som faktiskt har betalats ut kopplat till dessa rekvisitioner, vilket totalt för försöksverksamheten är knappt 42 miljoner. Prognosen för besparing av statsbidraget för rekviderade YH-flexplatser om de genomförs enligt plan ska tolkas som den beräknade kostnadsminskningen jämfört med om motsvarande utbildningsplatser hade finansierats och genomförts som en full ordinarie utbildning. Det bygger på de uppgifter som myndigheten fått i samband med rekvisition och är ett antagande.

För de studerande som tagit examen (inklusive eventuella överintag) redovisas både planerat belopp och utbetalt belopp. Skillnaden mellan dessa belopp speglar mindre avvikelser mellan planerad och faktisk utbetalning, som kan bero på att studerande

behövt komplettera mindre än vad som framgick i rekvisitionen eller att anordnarna ännu inte rekviderat för samtliga studerande.

Kostnaden för de examinerade YH-flexstuderande som gått hela utbildningen är ett hypotetiskt jämförelsemått som uppskattar vad statsbidraget hade uppgått till om samma examinerade studerande i stället hade genomfört hela utbildningen utan något tillgodoräknade. Besparing för YH-flexstuderande med examen visar besparingen och beräknas som skillnaden mellan hypotetisk kostnad och faktiskt utbetalt belopp, uttryckt i procent av den hypotetiska kostnaden.

Sammantaget innebär det att mellan 40–54 procent av statsbidraget sparats för examinerade YH-flexstuderande, med en sammanlagd besparing på drygt 40 procent för perioden. Utfallet är i linje med myndighetens prognos där det varierar mellan 39–54 procent med en total på drygt 40 procent.

Tabell 13. Ekonomiskt utfall för försöksverksamheten YH-flex 2020–2022 (tkr).

	2020	2021	2022	Totalt
Antal studerande som det rekviderats statsbidrag för	122	289	372	783
Utbetalt belopp för YH-flex totalt	5 896	17 500	18 357	41 754
Prognos besparing av statsbidraget för rekviderade YH-flexplatser om de genomförs enligt plan	54 %	41 %	39 %	42 %
Antal examinerade YH-flex	76	187	265	528
Planerat belopp examinerade YH-flexstuderande	3 953	12 266	17 203	33 423
Utbetalt belopp examinerade YH-flexstuderande	3 953	12 216	16 030	32 200
Kostnad examinerade YH-flexstuderande om man gått hela utbildningen	8 514	20 385	28 864	57 763
Besparing för YH-flexstuderande med examen	54 %	40 %	44 %	44 %

4.4.6 Ålders- och könsfördelning bland YH-flexstuderande

Myndigheten redovisade en enklare jämförelse av medianålder för YH-flexstuderande och samtliga studerande inom yrkeshögskolan, samt ålder- och könsfördelning för YH-flexstuderande i samband med åiterrapporteringen.³⁰ Nu genomförs en fördjupad jämförelse mellan YH-flexstuderande och ordinarie studerande på samma omgångar med YH-flexplatser. Det är viktigt att notera att jämförelserna nedan inte gäller för yrkeshögskoleprogrammen generellt. Eftersom YH-flex riktar sig till personer med yrkeskunskaper som motsvarar en betydande del av en yrkeshögskoleutbildning är det intressant att belysa skillnader i ålder.

Bland YH-flexstuderande är majoriteten betydligt äldre än i den ordinarie gruppen. Totalt är 44 procent av YH-flexstuderande 40 år eller äldre, jämfört med 29 procent bland ordinarie studerande. Andelen studerande som är 50 år eller äldre uppgår till 17 procent i YH-flex, vilket är en nästan dubbelt så hög andel som inom ordinarie utbildning (9 procent). Samtidigt är yngre studerande (29 år eller yngre) klart underrepresenterade i YH-flex där de utgör 21 procent, jämfört med 36 procent av de ordinarie studerande.

³⁰ Myndigheten för yrkeshögskolan. 2023. Åiterrapportering av regeringsuppdrag för en snabbare och mer flexibel väg till en yrkeshögskoleexamen, YH-flex. MYH 2020/3001.

Medianåldern för studerande på YH-flexplats under åren 2020–2022 var 38 år³¹ medan medianålder för ordinarie studerande på utbildningar med YH-flexplatser var 33 år.

Könsfördelningen är däremot likartad mellan grupperna. I båda fallen utgör kvinnor cirka tre fjärdedelar av de studerande, vilket speglar utbildningsområdenas övergripande könsfördelning.

Det är således inte kön utan ålder som främst skiljer grupperna åt. Sammantaget visar jämförelsen att YH-flex når en äldre och sannolikt mer erfaren målgrupp och därmed kompletterar den ordinarie utbildningsformen genom att bredda tillgängligheten för omställning och kompetensutveckling.

Tabell 14. Studerande¹ på YH-flexplats fördelade efter kön och ålder² sammantaget för åren 2020–2022.

Åldersgrupp	Antal		Andel (%)	
	Kvinna	Man	Kvinna	Man
29 år eller yngre	112	60	14 %	7 %
30–39 år	199	80	25 %	10 %
40–49 år	175	48	22 %	6 %
50+ år	110	27	14 %	3 %
Totalt	596	215	73 %	27 %

¹ Med studerande avses antagna på YH-flexplats.

² Den studerandes ålder den sista december det år som utbildningsomgången startade.

Tabell 15. Ordinarie studerande¹ på utbildningsomgångar som deltagit i YH-flex fördelade efter kön och ålder² och omgångens startår, sammantaget för åren 2020–2022.

Åldersgrupp	Antal		Andel (%)	
	Kvinna	Man	Kvinna	Man
29 år eller yngre	1 081	427	26 %	10 %
30–39 år	1 084	334	26 %	8 %
40–49 år	676	164	16 %	4 %
50+ år	316	76	8 %	2 %
Totalt	3 157	1 001	76 %	24 %

¹ Med studerande avses antagna som påbörjat studier på omgången.

² Den studerandes ålder den sista december det år som utbildningsomgången startade.

4.5 YH-flex utveckling från 2020–2025

4.5.1 Beviljade platser, nyttjade platser och nyttjandegrad

Detta avsnitt beskriver försöksverksamheten YH flex (2020–2022) och utvecklingen från det att YH-flex blev permanent 2023. Utvecklingen av YH-flexplatser mellan 2020 och 2025 visar tydliga förändringar både i omfattningen av beviljade platser och i hur stor del av dessa som faktiskt nyttjas. Totalt sett har antalet beviljade platser ökat markant under perioden. Från 382 platser 2020 stiger antalet successivt till att nå 1 149 beviljade platser 2025. Det innebär nästan en tredubbling över sex år. Sammanlagt beviljades 4 306 platser under perioden. Bland utbildningsområdena är hälso- och sjukvård samt socialt arbete det största med totalt 1 446 beviljade platser, följt av ekonomi, administration och

³¹ Myndigheten för yrkeshögskolan. 2023. Återrapportering av regeringsuppdrag för en snabbare och mer flexibel väg till en yrkeshögskoleexamen, YH-flex. MYH 2020/3001.

försäljning (701 platser) och teknik och tillverkning (489 platser). Dessa områden står alltså för en betydande del av satsningens totala volym. Mindre områden såsom journalistik och information liksom området juridik och även området transporttjänster, har fått få eller sporadiska beviljanden, vilket visar på en ojämn fördelning mellan branscherna.

Tabell 16. Beviljade YH-flexplatser efter utbildningsområde, startår 2020–2025.

Utbildningsområde	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Totalt
Data/IT		16	15	82	109	100	322
Ekonomi, administration och försäljning	70	80	85	155	135	176	701
Friskvård och kroppsvård					67		67
Hotell, restaurang och turism	10	30	56	78	56	55	285
Hälsa- och sjukvård samt socialt arbete	160	192	260	153	305	376	1 446
Journalistik och information				5		10	15
Juridik		10					10
Kultur, media och design	9	16	10	25	16	26	102
Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske	27	40	10	5	63	62	207
Pedagogik och undervisning		23	15	14		9	61
Samhällsbyggnad och byggteknik	40	20	61	71	167	144	503
Säkerhetstjänster		10				10	20
Teknik och tillverkning	66	139	34	24	63	163	489
Transporttjänster		10	10				20
Övrigt		14	6		20	18	58
Totalt	382	600	562	612	1 001	1 149	4 306

När det gäller nyttjade platser följer utvecklingen i stora drag samma mönster, men på en något lägre nivå. Totalt nyttjades 2 364 platser, vilket motsvarar drygt hälften av alla beviljade platser för perioden 2020–2025. Nyttjandet ökar tydligt från 122 platser 2020 till 599 platser 2025, vilket innebär att även användningen växer över tid, dock inte i samma takt som antalet beviljade platser.

Även här är hälso- och sjukvård samt socialt arbete det dominerande området, med 1 111 nyttjade platser mellan 2020–2025. Detta är nästan dubbelt så många som det näst största området ekonomi, administration och försäljning (514 nyttjade platser).

Samtidigt finns områden där nyttjandet är mycket lågt i relation till beviljade platser, till exempel teknik och tillverkning, data/It samt lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske. Dessa områden uppvisar större skillnader mellan beviljat och faktiskt nyttjande.

Tabell 17. Nyttjade YH-flexplatser efter utbildningsområde, startår 2020–2025*.

Utbildningsområde	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Totalt
Data/IT		15	1	57	22	5	100
Ekonomi, administration och försäljning	55	49	80	124	104	102	514
Friskvård och kroppsvård					40		40
Hotell, restaurang och turism	1	11	12	30	38	39	131
Hälso- och sjukvård samt socialt arbete	57	146	202	130	260	316	1 111
Journalistik och information				5			5
Juridik							
Kultur, media och design	8	13	10	17	10	10	68
Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske		6		1	11	9	27
Pedagogik och undervisning		10	15	13			38
Samhällsbyggnad och byggt teknik		20	39	41	41	66	207
Säkerhetstjänster		1				1	2
Teknik och tillverkning	1	4	7	10	8	33	63
Transporttjänster		10					10
Övrigt		4	6		20	18	48
Totalt	122	289	372	428	554	599	2 364

* Avser antal rekviderade och utbetalda valideringsrekvisitioner 2020–2023.

Tabell 17 redovisar nyttjandegrad och tydliggör hur stor andel av de beviljade platserna som faktiskt används varje år. Utvecklingen visar att nyttjandegraden ökar från 32 procent 2020 till en topp på 70 procent 2023. Det är först efter detta som nyttjandegraden sjunker igen, till 55 procent 2024 och vidare till 52 procent 2025.

Sett över hela perioden uppgår nyttjandegraden till 55 procent. Detta innebär att även om satsningen växer i volym, är det fortsatt bara ungefär hälften av platserna som tas i anspråk. Fördelningen mellan utbildningsområden är dessutom mycket ojämn.

Områden som hälso- och sjukvård samt socialt arbete uppvisar stabilt höga nivåer nära eller över 80 procent under flera år, medan exempelvis data/IT har en mer volatil utveckling med stort gap mellan år med högre respektive ett lägre nyttjande.

Vissa mindre områden, såsom pedagogik och undervisning eller kultur, media och design, visar också högre nivåer vissa år, men variationen är stor.

Sammantaget visar tabellen att medan vissa områden har en god förmåga att omsätta beviljade platser i faktisk användning, har andra betydande svårigheter att göra det.

Tabell 18. Andel nyttjade YH-flexplatser efter utbildningsområde, startår 2020–2025*.

Utbildningsområde	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Totalt
Data/IT		94 %	7 %	70 %	20 %	5 %	31 %
Ekonomi, administration och försäljning	79 %	61 %	94 %	80 %	77 %	58 %	73 %
Friskvård och kroppsvård					60 %		60 %
Hotell, restaurang och turism	10 %	37 %	21 %	38 %	68 %	71 %	46 %
Hälso- och sjukvård samt socialt arbete	36 %	76 %	78 %	85 %	85 %	84 %	77 %

Journalistik och information				100 %			33 %
Juridik							
Kultur, media och design	89 %	81 %	100 %	68 %	63 %	38 %	67 %
Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske		15 %		20 %	17 %	15 %	13 %
Pedagogik och undervisning		43 %	100 %	93 %			62 %
Samhällsbyggnad och byggteknik		100 %	64 %	58 %	25 %	46 %	41 %
Säkerhetstjänster		10 %				10 %	10 %
Teknik och tillverkning	2 %	3 %	21 %	42 %	13 %	20 %	13 %
Transporttjänster		100 %					50 %
Övrigt		29 %	100 %		100 %	100 %	83 %
Totalt	32 %	48 %	66 %	70 %	55 %	52 %	55 %

* Nyttjade YH-flexplatser avser antal rekviderade och utbetalda valideringsrekvisitioner.

5 Nationell yrkesutbildning

5.1 Inledning

MYH har i uppdrag att genomföra en pilotverksamhet med en ny form av yrkesutbildning på gymnasial nivå för vuxna med utgångspunkt i den modell som tillämpas för yrkeshögskolan. Den nya utbildningsformen benämns "nationell yrkesutbildning". Pilotverksamheten pågår mellan 2024 och 2028 och syftar till att förstärka kopplingen mellan arbetslivets kompetensbehov och yrkesutbildning för vuxna för en snabbare etablering på arbetsmarknaden.³²

5.2 Validering av reell kompetens för behörighet

Nationell yrkesutbildning har generösa behörighetsregler och är öppen för alla som har förutsättning att tillgodogöra sig utbildningen.

Enligt 19 § förordning (2024:107) om stöd för en nationell yrkesutbildning är en person behörig att antas till en nationell yrkesutbildning "genom svensk eller utländsk utbildning eller praktisk erfarenhet eller på grund av någon annan omständighet har förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen."

Sökande kan alltså vara behöriga till utbildningen även om de saknar godkända betyg från grundskolan. Många studerande som hittills påbörjat en nationell yrkesutbildning beskriver att de har erfarenheter och kompetens med sig som inte kommer från det formella utbildningssystemet. De studerande är i olika åldrar. Vissa har äldre grundskolebetyg där alla ämnen inte är godkända. Det är också vanligt att sökande med utländsk bakgrund, med utbildnings- och yrkeslivserfarenhet från andra länder, bedöms ha förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen, trots att de inte uppfyllt kraven enligt punkt 1 i 19 §.³³

MYH har ingen statistik över hur många studerande som antagits på reell kompetens, som för YH. Inom ramen för pilotverksamheten för nationell yrkesutbildning har MYH genomfört enkäter för att få uppgifter om antagning. I 21 av de utbildningar som startade

³² Regleringsbrev för Myndigheten för yrkeshögskolan avseende budgetåret 2023, ändringsbeslut 2023-11-28. <https://www.esv.se/statsliggaren/regleringsbrev/Index?rbld=24256>.

³³ Ett sådant exempel går att ta del av i det här reportaget: <https://www.nyrkesutbildning.se/artiklar/golvlaggare-norrkoping>.

under 2025 uppger anordnarna att de förklarar studerande behöriga till utbildningen efter en bedömning av reell kompetens.³⁴ De anordnare som besvarat enkäten uppger att de bedömt 49 studerande behöriga utifrån reell kompetens. Bland de studerande som bedömts behöriga genom reell kompetens var tidigare yrkeslivserfarenhet den vanligaste grunden för behörighet, följt av olika kombinationer av tidigare utbildningar.

5.3 Tillgodoräknanden inom nationell yrkesutbildning

Förordning om stöd för en nationell yrkesutbildning anger även att studerande för en del av utbildningen ska kunna få tillgodoräkna sig annan genomgången utbildning eller kunnande som förvärvats i yrkesverksamhet eller på annat sätt, om det har en sådan omfattning att de i huvudsak svarar mot den aktuella utbildningen. Inför tillgodoräknande kan den studerande erbjudas validering enligt valideringsförordningen (2022:1549).

I pilotverksamheten för nationell yrkesutbildning kan utbildningsanordnarna ansöka om ersättning för genomförd validering genom en särskild statsbidragsmodell där ersättningsnivåerna är 10 200 kr för anordnare som inte omfattas av momskompensation och 10 800 kr för dem som omfattas av momskompensation.

Under 2025 fick utbildningsanordnare statsbidrag för validering av 39 studerande i tre olika utbildningar. Under 2025 startade 64 utbildningar i pilotverksamheten med 1 112 studerande.

6 Kontakttolk

6.1 Utbildningsbevis genom validering

Sedan 2015 kan verksamma tolkar som saknar fullständig utbildning ansöka om att få sina kunskaper och sin kompetens validerad. De som har kunskaper motsvarande målen i grundutbildningen till kontakttolk, eller uppnår motsvarande kunskaper genom att komplettera med delar av utbildningen, får ett utbildningsbevis. Valideringen genomförs av de anordnare som bedriver den sammanhållna grundutbildningarna till kontakttolk.

Antalet som fått utbildningsbevis helt eller delvis genom validering ökade årligen mellan 2015 och 2018 till 94 personer. Därefter har antalet successivt minskat och 2025 var det 23 personer som fick utbildningsbevis genom validering, vilket kan jämföras med 26 personer året innan. 2025 års antal är det lägsta hittills.^{35,36}

Antal personer som får ett utbildningsbevis genom validering påverkas av hur många verksamma tolkar som saknar fullständig grundutbildning och därmed kan vara aktuella för validering. Rimligen bör denna grupp ha varit större initialt när möjligheten till validering infördes.³⁷

Sedan 2017 har könsfördelningen bland de som fått utbildningsbevis genom validering varit relativt jämn. Under 2025 var det 12 kvinnor och 11 män.³⁸

³⁴ Siffran är preliminär och baseras på svar från 51 av de 64 utbildningar som startade 2025.

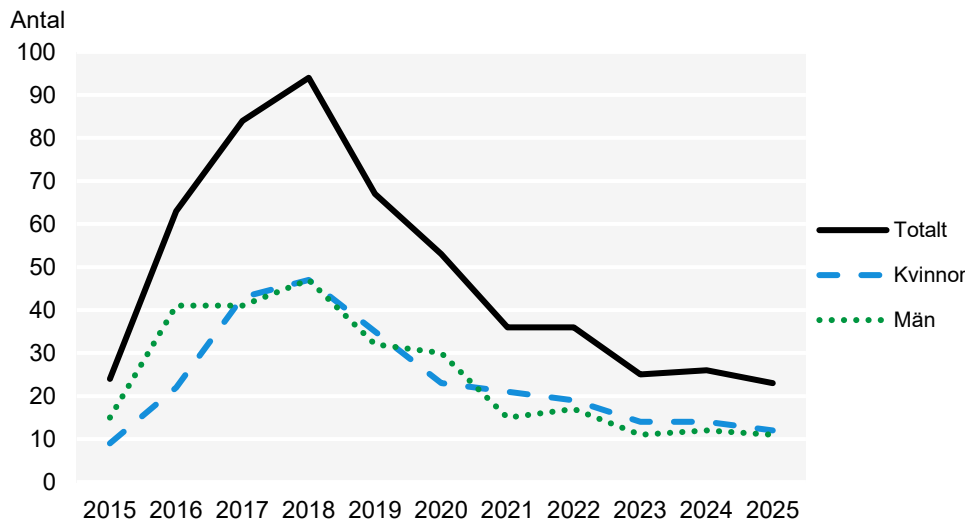
³⁵ 2022 års antal har justerats från 39 till 36 då det i efterhand har upptäckts dubletter.

³⁶ Myndigheten för yrkeshögskolan. 2026. Statistisk årsrapport 2026.

³⁷ Ibid.

³⁸ Ibid.

Diagram 5. Antal som fått utbildningsbevis genom validering efter kön, 2015–2025.

Källa: MYH.

7 Avslutande slutsatser

Sammantaget visar rapporten att valideringsområdet fortsätter att utvecklas och att utvecklingen i huvudsak sker genom redan etablerade strukturer. Sveriges referensram för kvalifikationer (SeQF) fortsätter att utvecklas och nya kvalifikationer tillkommer.

Antalet ansökningar för att få nivåbeslut i SeQF ökar och de icke-formella kvalifikationerna återfinns i huvudsak på nivå 4 och nivå 5. Det tillsammans med att antalet utfärdade kvalifikationer mestadels sker genom bransch eller yrkesnämnder indikerar att systemet i första hand används för att synliggöra kvalificerat yrkeskunnande och stödja arbetslivets kompetensförsörjning. Branscherna har samtidigt en fortsatt central roll som systembärare, både genom att de utvecklar kvalifikationer och genom att de står för majoriteten av de utfärdade kvalifikationsbevisen, vilket stärker legitimiteten och kopplingen till arbetsmarknadens faktiska behov. En större bredd av yrkesroller och nivåbeslutade kvalifikationer som går att validera mot, bidrar både till individers livslånga lärande och arbetslivets kompetensförsörjning.

När det gäller validering i arbetslivet visar statistiken att branschvalideringarna ligger kvar på en stabil nivå, även om volymerna minskar något jämfört med föregående år. Branschvalideringarna bidrar till att stärka individers möjligheter att synliggöra och få sin kompetens dokumenterad och erkänd. Uppföljningen visar att ett fåtal yrkesroller står för en mycket stor del av den totala volymen, vilket innebär att förändringar i enskilda branschers rapportering eller arbets sätt får stort genomslag i helhetsbilden. För Arbetsförmedlingens del framstår validering fortsatt som en relativt begränsad insats sett till antal anvisningar, och resultaten i form av andel deltagare i arbete efter avslutat program ligger på en låg nivå. Sammantaget pekar utvecklingen på att validering används som ett viktigt komplement i kompetensförsörjningen, men att användning och genomslag skiljer sig åt mellan branscher och delar av systemet.

Inom yrkeshögskolan ökar tillgodoräknanden över tid, men omfattningen är fortsatt begränsad i relation till det totala antalet studerande och gäller oftast mindre delar av utbildningarna. Skillnaderna mellan utbildningsområden är samtidigt tydliga, vilket tyder

på att förutsättningarna att arbeta med validering och tillgodoräknande varierar mellan olika utbildningsområden. Resultaten från försöksverksamheten YH-flex visar att modellen fungerar som en effektiv och snabbare väg mot examen för rätt målgrupp. YH-flex når en äldre grupp studerande än ordinarie program, examensgraden är i paritet med ordinarie program och resultaten visar att YH-flex möjliggör att studerande tar examen snabbare. Därtill visar det ekonomiska utfallet att YH-flex kan bidra till lägre statsbidragskostnader jämfört med full utbildning, med en realiserad besparing på 44 procent för examinerade. Det bidrar till en effektivare användning av statens medel, genom att fler kan utbildas för samma medel.

8 Referenslista

- Förordning (2000:628) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.
- Förordning (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program.
- Förordning (2009:130) om yrkeshögskolan.
- Förordning (2011:1162) med instruktion för Myndigheten för yrkeshögskolan.
- Förordning (2012:811) med instruktion för Universitets- och högskolerådet.
- Förordning (2015:848) om statsbidrag för särskilda främjande- och utvecklingsinsatser i syfte att påskynda nyanlända invandras etablering på arbetsmarknaden.
- Förordning (2020:268) om statsbidrag för utveckling av branschvalidering.
- Lag (2008:962) om valfrihetssystem.
- Myndigheten för yrkeshögskolan. 2023. Återrapportering av regeringsuppdrag för en snabbare och mer flexibel väg till en yrkeshögskoleexamen, YH-flex. MYH 2020/3001.
- Myndigheten för yrkeshögskolan. 2024. Vägledning för branschvalidering av yrkeskompetens. MYH 2024/570.
- Myndigheten för yrkeshögskolan. 2026. Myndighetssamverkan för kompetensförsörjning och livslångt lärande <https://www.myh.se/myndighetssamverkan> (hämtad 2026-03-27).
- Myndigheten för yrkeshögskolan. 2026. Statistisk årsrapport 2026.
- Regeringskansliet. 2022. Pressmeddelande: Ökad enhetlighet ska förbättra möjligheterna till validering, 2022-11-28. <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2022/11/okad-enhetlighet-ska-forbatta-mojligheterna-till-validering/> (hämtad 2026-03-27).
- Regeringen, Näringsdepartementet. 2021. Regeringsbeslut om uppdrag att stödja arbetet med att utveckla effektiva strukturer för validering på regional nivå. N2021/03082.
- Regeringen, Utbildningsdepartementet. 2016. Regleringsbrev för budgetåret 2016 avseende Universitets- och högskolerådet. U2016/03725/UH.
- Regeringen, Utbildningsdepartementet. 2023. Regleringsbrev för Myndigheten för yrkeshögskolan avseende budgetåret 2023, ändringsbeslut 2023-11-28.
- Regeringen, Utbildningsdepartementet. 2025. Regleringsbrev för budgetåret 2026 avseende Myndigheten för yrkeshögskolan.
- Skollag (2010:800).2010. Svensk författningssamling.
- Skolverket. 2025. Skolverkets föreskrifter om nationell sammanhållen yrkesutbildning inom kommunal vuxenutbildning. Statens skolverks författningssamling (2025:24).
- Valideringsdelegationen 2015–2019. 2019. Läge och utveckling av validering – årlig redovisning, maj 2019.
- Valideringsförordning (2022:1549).

Bilaga 1. Tabell

Tabell 19. Antal studerande som tagit examen snabbare*, antal studerande som tagit examen men inte snabbare och antal studerande som inte tagit examen fördelat på tillgodoräknat av hel utbildning.

	Antal som tagit examen snabbare	Antal som tagit examen men inte snabbare	Antal som tagit examen	Totalt
0 (inget tillgodoräknande)	20	15	35	103
1–24 %	58	33	91	135
25–49 %	102	31	133	196
50–74 %	146	20	166	224
75 % eller mer	82	21	103	153
Totalt	408	120	528	811

*Med snabbare avses att studerande har tagit examen tidigare än det planerade slutdatumet för omgången.

Rätt kompetens i rätt tid.

Myndigheten för yrkeshögskolan

Myndigheten för yrkeshögskolan

Box 145

721 05 Västerås

www.myh.se